

آبونه شرائطی

عالم عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
ایلو (۲۵) غروشد.

عالم احسیه ده سنه لکی (۱۷)، الق
ایلی (۹) فرانقدر.

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائرة مخصوصه

اخطارات

آبونه بدلی بشندر.

§

مسلمه موافق آثار مع المحتویه قبول
اولشور. درج ایدله یازیلر اعاده
اولونماز.

الکشاف

سیر ۱۳۳۰

دینی، فلسفی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لک مجموعه اسلامیه در.

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

صاحب و مدیر مسئول: اشرف ادیب

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد ۲۷۶

۲۶ محرم ۱۳۳۲

پنجشنبه

۱۲ کانون اول ۱۳۲۹

جلد ۱۱

اخطارات

رساله مزین آلمدیخی کو- قلمک شرطیه
بتون یازیلر هر هالیکی رفعت طر فنان
اقتباس و اونه یلیز.

§

مکتوبلرک، اعطالرک واضح و اوقوتاقلی
اولمسی و آبونه صره نومروس محتری
بولونمسی لازمدر.

§

عالمک اجنبیه ایچون آبونه اولالمز
آدرس لریشک فرانسرجه ده یازلمسی دجا
اولشور.

§

پاده کوندرلدیکی، ان نهیه د تراولدیغک
واضعا ییلدیلمسی دجا اولشور.

حمل، ارضاع، تربیه طفل، کبی بر بری متعاقب کل دورلری و بولورده غیر منازق بر طاقم لوازمی وارد در. بر قادین تعداد ایتمش اولدیغمن شو دورده اعمال خارجیه ایله قطعاً مشغول اولاماز. مثلاً طقوز آیدن عبارت اولان دور حمل طرفنده قادین هیچ بر ایشی کوزلجه یاهماز. حتی امور بیتیه سی بیه کمال مشغله، مخاطره ایله ایله ایله بیلیر. زیرا بوسمت طرفنده قارنده کی جنین مختلف دورلره کیرر. هر دورک والده اوزرنده کوریلن بر طاقم آتاری، علامت امراضدن کوی قالمیان بر طاقم اعراضی وارد در. چونکه جنینک بویه دوردن دوره انتقالی بر جوق معاملات داخلیه نتیجه سی در. بو تعاملات ده بیه نک هیئت مجموعه سنه، بدنک ضعفه، قوتنه کوره مختلف بر تأثیر ایفا ایدر. قادینلرک ادوار حیاتی ایچنده بودوره مخصوص بر جوق شرائط صحیه واردرکه حامل بر قادین کندیسینه ده، چوجغنی ده سالماً قورنارمق ایسترسه بولرله لایقیه اعتنا ایتلی، حملک سائر ادوارینه ده تطبیق ایتلی در. وضع حمل دورینه کلنجه: بو دورک تهلکسی ده جوق در؛ بو دورده قادین بر طاقم آلام شدیدیه معروض بولنور؛ صوکره حقیقی بر مرضه، مدھش بر ضعفه کرفتار اولور. بو جهته دائماً کندیسینه اطمینانک توصیه سی اوزره بولندیرمسی لازم در.

دور ارضاعه کلنجه: بونک والده حقنده کی مخاطراتی ایکی اولکی دوره نسبتله خفیف ایسه ده جوجق حقده اولیه دکل در. چوجنک منفعتی نقطه نظرندن بونک، ایچمک و سائر خصوصیاتده بودورکده لایقیه رعایت ایدلمسی اقتضا ایدن قواعد مخصوصه سی وارد در.

مثلاً والده بهارلی بیکلر دن فضله جه مهمه سی، رحد لانمندن فضله امزیر مهمه سی لازم اولدینی کبی، چوجنک طوغدینی کوندن اعتباراً بولندن کسینه چکی زمانه قدر غداسی، لباسی، نظافتی حقنده دقت اولنه جوق بر جوق شرائط واردرکه بولنور برینه قارشلی روا کوریلر. چک اھمال چوجق اوزرنده فنا بر تأثیر حاصل ایدر.

دور تربیه به کلنجه: بو دورده والده اک مقدس، اک شایان اھتمام بر وظیفه قارشینده بولنور. زیرا چوجق علم غییدن ساحه شهوده کلدیکی زمان آینه وجدانی بوتون صوردن خالی، بتون شوائب اخلاقیه دن معایب نفسیه دن آزاده اولدینی کبی، کندیسینه عرض اولنان هر درلو صورتی هیئت اصلیه سیله تلقی قابلیت حازدر. بناء علیه بو دورده قادینک وظیفه سی بک مهم در؛ وظیفه نک اھیتی بشقه ایشلر ایله اوغراشمه به مساعدا دکل در. چونکه بودورده والده نک جزئی اھالی سبیل او چوجق بیودیکی زمان بخی نوعنک باشنه ایستر ایسته من بر بلا اولاجق. یاخود هیچ اولمازسه منسوب اولدینی قومه بر فائده سی طوقونمایه جق، وجودینک ذره قدر اھیتی اولمایه جق. فقط والده نک تربیه به ویردیکی اھمیت سایه سنده بیودیکی زمان امتلرک مدار سعادت اولان، اولکری جلالت عزیم وھمیتله اوج عظمتہ اعلا ایدن یختیاران افراددن بری اولاجنده شہه بوقدر.

شو مسرودادن مستبان اولیورکه: مقتضای طبیعت و وظیفه سی

اولارق قادینک کچیر مکده اولدینی ادوار مختلفه ده قادین قطعاً خارجی ایشلر ایله مشغول اولاماز؛ بناء علیه خارجی، حتی بعضاً داخلی ایشلری بیه تدویر ایتک ایچون قادین ارککک حایه سنه محتاج در. قادین ایچون محضاً کندی نفع و صلاحی نامنه اولورق طوغریدن طوغری به ارککک حایه سی آلتند بولنق واجب در. ذاتاً بو حایه نی رضاسیله قبول ایتیه چک اولسه ده بالاخره مجبوراً ایدم چک در. زیرا قادین حیات خارجیه به عائد اموردن هانکیسنده اولورسه اولسون ارککک مسابقه، مزاحمه قدر تیاب اولاماز. چونکه بو قورقوج مبارزه ده غلبه هر شیدن اول عضلاتک قوتی، بدنک شدائد و متاعه، الحاصل هر درلو مؤثراته مقاومت ایدم بیه چک قدر صلابتی اقتضا ایدر. بونکک بیوک دلیل ایسه قادینلرک بدایت خلقتلرندن بو آنه قدر ارککک بویوندر و غنه قانلا نوب طورملری در؛ ارتق فلسفه خیالیه وارسون سرد ایتمکه اولدینی مختشم افاده لرله - مقتضای حکمی قوینک ضعیفی آزمسندن، اسیر ایتم سندن عبارت بولنان - قانون طبیعتک شوکتی قیره جنم دیه اوغراشسون طورسون.

زیرا اونک بوغیرتن نصیبی، اقوام ضعیفه بی ام قویه نک بجه سندن قورنارمق ایسته یئرک، یاخود قوتی بر آده بولندینی موقع بلند تحکمدن اینه رک، زبون بر آدم ایله هر خصوصه بر سوبه ده بولنه نی تکلیف ایدنلرک آله جقلری حصه دن بشقه بر شی دکل در.

چونکه حکمت آلمیه نک اعمال بشر اوزرنده اجرای سیادت ایتک اوزره ایداع ایلدیکی قوانین فطرت ایچون اولیه افراد بشردن بر قانچک - که موجوداتک بولندینی و دائماً بولنه جنی حال طبیعیه اولیوب کندیلرینک تحیل ایتدکلری کبی اولسنی ایستلر - کیفنه تبعیتله ولو بر آن ایچون اولسون فعالیتی تعطیل ایتک، احکامی ایفادن کوی طورمق قابل دکل در.

[بودرنجی مقدمه حقنده انشاء الله کلچک هفته ده بعض ایضا جاتده بولویله حقدر]

آفسر کبلی احمد صمدی

ادبیات

صحائف تنقید: محمد عا کف

صفحات - برنجی کتاب

سبفی بابا

«چکن هفته دن مابعد»
بوسنتیجه دن صوکره مفکره نک اصل موضوع شعری، سبفی بابایی آرمه مامنی قابل دکلدر، حیفاکه شاعر بویه دوشومنه مش: موضوعنه بردن بره رجوع ایتک ایسته میور، بر طاقم مقدمات ایرادینه قالدیشور، عادتاً بر ایکنجی معترضه آجور. بویه ایکنجی بر معترضه چیزمک، دائره سی نورانی بیه اولسه، نکام دقتی تنویر ایدم مدکدن باشقه کوزه باتار. چونکه ارتق مفکره برنجی معترضه ایله سیراب ملاحظ اولمشدر،

فردن موضوع حقیقی میدان چقد قدن سوکره تکرار بحث ایدیلور،
همده پک کوزل بحث ایدیلور، مع مافیه اوک قایستندن کیرلنجهده
فر غایت کوزل بر ایکی بیتک روح سنوخی اوله بیایردی صابرم.

شو ایضا حدن حیرتک اسبابی اکلانلشدن: سیفی بابا شمرینی
او قودین زمان بر شرده موضوعدن انحراف ایدلیدیکی عفو استدیره جک،
حتی موضوعنی اونوتدیره درق انسانی یکی بر بدیعنهک مقنونی ایده جک
قدر لطیف و مکمل بر ایکنجی شعر نفس مندیج بولماسنه سوکرده
بوفوق العاده تصویر اهمیتسن، عادی بر طاقم تفصیلاتک تردیف ایدلسنه
باقدرق موفقیت و سقوطک اره سنده مفکره معجزله کرفقار اولمش ایدی،
بیلم حقمزیم؟

شعرک مکمله ایله باشلایان سوک قسمی غایت ساده اولقه برابر پک
لطیفدر. دینله بیایرکه بر فقیرک حالتی اولدوغی کی یازیورمکدن بر شعر
چقارمی؟ بکا کوره چقار: بویه ساده بر اثرده بویوک بر شعر،
بارلاق بر بدیعنه خیالیه آراسق بولمایز، فقط آثار صنعتک کوزلککری ده
طبیعتک کوزلککری قدر متفاوتدر. محمد عا کف هر زمان علوی،
فوق العاده مستننا و ممتاز، غایت باریک و نازان شعرلریازیور، حتی
احتمال که یازدهمیور، فقط ساده، محوینلی، رقیق و حزین شعرلریازیور،
هم پک کوزل یازیور. بو آرز موفقیت دهدر. بن اوله ظن ایدیورم که
سیفی بابا کی بر شعر بر ملتک دقینه اشعاری اره سنده پایدار اولور.
ساده لکی، طبیعتی بکنه میوبده مستننا شعرلر، یوکسک بدیعنه آریانلر ده
سیفی باباده فنرک ضیالریله تیرهین الواح لیله نگاه انداز اولسونلر، بوتون
بر جهان شعر تماشا ایدرلر. سیفی بابا منظومه سنده «شامیت» اطلاقه
سزاوار اولان سوزلرده واردر:

یا قاموزلر یاهرق هراکی یاندن فنرم،
زورق آسا یوزو یوردق، او یوزر، بن یوزرم
.....

نه قدر منظرلر وارسه نظر سوز ورذیل
بکا کوسترمدن اولمازدی بزم کور قندیل
.....

کیم قازانمازسه بودیاده برا کک پارده سی،
دوستک یوز قاره سی، دشمنک مسخره سی
.....

هله سوک کبریتی طوتمده یاقیندن یوزینه،
سرمه چکمش کی نور ایدی مومک کور کوزینه؛
برده باقدم که تک اوللق بیله یوقیش کیسه ده
مهرم یوننی بوکمش، طورویوزمش، ساده؛

هله شو سوک بیت ساده لکیله برابر نه قدر کوزلدر. منظومه یوز
بیت ایله نهایت بولمالی ایدی. بر فقیره بذل معاونت ایچون امکان
بولونه نهماسندن قلبک حس ایتدیکی یأس و اضطرابه وهرک یوننی بوکهرک
کیسه دیننده تک و تنها قالدیغنی سولیک قدر کوزل بر تصویر ایله روحان
اوللق قولای استحضال اولنان موفقیتلردن دهکدن. شعاعر بولما بر

موضوع اصلی اولمایان دیگر بزدلیه بیله تماشا به قدرتی یوقدر. قالدی که
موضوعه وصول ایچون تمهید ایدیلن مقدماتده کوزلکدن اثر بوله میوزر،
یازیلان بر قاج بیت تفصیلات زاندهدن عبارت قالمش: ایشته یازقدیمک
یوزدی، باقلم ایشیق وارمی؟ یوقسه او یومشدر. قاینک اورتییرنده
اوجی دکنکلی بر ایپ صارقیدلش اوله جق. شونی بولسه مده چکوب
آجیورسه م... یوانده کی حکایه لر، سوکره «ایاغمدن لاستیکی چقاردم،
صاغه دوندم، مردیوندن چقادم، صوله دوندم...» مالنده کی علاوهر
هپ حشو یانندن عبارتدر. شاعر احتمال که «تصوریده التزام حقیقت»
داعیه سیله بویه تفصیلاته کیریشیور. فقط تصویرده «حقیقی، صحیح»
اوللق خاطره کله بیله جک بوتون فقرات و جزوئیاتی صیریه دیزمکه دکل،
اونلرک اره سنده طبع سلیمک، حسن طبیعتک انتخاب ایده جکی بعض
شیلری حسن تبلیغ ایده بیلمکله قاندر. بومسئله «مشهودات خارجیه دن
نه کی شیلرک بر اثر صنعتده جای قبول بوله بیله جکی» شیدر که حکمت
بدایه کوره فوق العاده حائز اهمیتدر. محمد عا کفک حکمت بدایی
ناصل اکلانق ایسته دیکنی ایلریده تدقیق ایتدیکن صیرده بو بحثی
تعمیقه چالیشه جغز. شمدیلک شو قدر سولیه می: فکرجه بو مقدمات
پک زیاده اختصار ایدمالی ایدی، پارچه نک یالکنر شو ایکی بیتنی یازمق
کافی اولوردی:

هله یاربی شکر قارشیدن آچ دانه فنر
کیور صابما یه رق طوغرو یوزورلرسه اکر
کیدرم ارقلرندن... یولی بولدم ذاتا
یولی بولدم نه دیک کلمش ایکن حالا بن.

بو بیتلردن سوکره سیفی بابانک سوزلری پک اعلا باشلایه بیایردی.
شاعر موضوعه کیرمده دن اول ایکی بیتک مقدمه بی کافی کوره ممش،
شو قدر وارکه فنرک سونوک نورلرنده کوردوکی لوحه قدر زنده و مؤثر
الواح حقیقیه یازدهمایه جغنی کندیسیده اکلانق ایچون یینه تصویرنده
التزام اختصار ایتک، معترضه سنی کوچولمک ایسته ممش. یوقسه قاینک
ایتنی چکمک، بر صاغه بر صوله دونمک، لاستیکی ایاغمدن چقارمق،
مردیوندن طیرمانق، او طه نک برده سنی آچق کی تفصیلاته کیریش
بر صنعتکار ده یازمق ایچون نه یوزلوردی: اوک منظره خارجیه سنی،
حوالینک قارا کلغنی، مردیونک صالانیشنی، تحتلرک سس ویرمنی،
دیوارلرک کولک لری، الحاصل مشهوداتک ده بر چوغنی یازده بیایردی.
مادام که بونلرک هیچ برنی یازماش، اختصارنده ده زیاده شمول
و قطعیت التزام ایتش اولسه یدی ده شمدی سولدیکم کی مقدمه سنی ایکی
بیته حصر ایتسه یدی بجه البته بیک کره ده بیوک بر موفقیت صنعتکارانه
کوسترمش اولوردی. مطلقا ایکی بیتدن فضله سوز سولیک لازمه
موضوع حقیقیدن اول مفکره بی یولجلیق معترضه سنی رجوع ایتدیره درک
او مناظری بر شمشک ضیاسیه آن واحده تکرار کوسترمک ایچون
بوتون او الواح دهشتناکه افاضه حیات ایتش اولان فنری، او کور
قندیلی کوزل بر بیتله موضوع بحث ایدیورمک ممکن دکلیدی؟ واقعا

ایدیور: هله حسن اطنابه الك كوزل نمونهلر کوستریور، بونلری ایراده حاجت کورمیورم: اوفاق بر دقت نظر بو دقائق صنعتی احاطه ایچون کفایت ایدر. سینی بابا منظومه سی محمد عاکفک دیگر بر جوق شعرلری کی معنای، لفظاً شباهت خاطرۂ احترامی ترین ایدم جک آثار ملیه مزدندر.

علی اکرم

مَقَالَات

بویوک استاد حاجی ذهنی افندی مرحوم

ه گانون اول ۱۳۲۹

دون، اوکلهدن ضوکر، محترم بر رفیقمه چنکل کوی اسکله سنه دوغرو - نفع وطن و ملتیه دأر - سوباشهرك ایلرله یوردق. رفیقم بر آراق اینکهر برسه: «حاجی ذهنی افندی پک خسته!»، دیدی. او... ف، بوخبر نیم قولاقلمده بر بومبا قدر مدھش بر طراقه حصوله کتیرمشدی.

بن بو قارا خبره بر تورلو ایناتق ایسته مه مشدم. ناصل اینانه. بیلیردم یا؟.. خسته دوشکنه کیرمدهن برکون اول لطف تصادفه واپورده زیارتی وصیمی، مبذول التفاتیه مشرف اولدیغ بو ذال مملکتیمزک، عالم اسلامک علمجه، عملجه اک یوکسک برسیانی، سیای فضل وکالی اولارق طایمشم. بویله محترم، معزز بر وجودک افوله میلانه احتمال ویره مه مکده حقی دکیلمی ایدم؟..

أویمه کلدیکم زمان حالا او مشؤم خبرک الیم تأثیریه مضطرب بولونیور ایدم، کندی کندیمه: شو مبارک ذات اولمه سیدی.. بش اون ییل داها یاشاسیدی!.. دیمش واللهدن بومتین وعزمکار عالم اسلام ایچون صحت و عمر دیله مشدم!..

موزعک بوصباح - بر معتاد - قانی آراقندن بیراقدینی «تصفیر افکار» ی اوقورکن دون خسته لغی دویدیغ ذاتک غیوبت ابدیه سی مبلغ سطور سیاهک کوزلریمه بردنبره ایلشیریورمه سی بی نه قدر دلخون ایلیدی!...

بو آجی حقیقت بکا ساعتلرجه ألم یاشلری دوکدیردی. مادام العمر هپ عین تأثر ایله قلم صیرلا به حق و اغلایه جقدر.

واه، واه.. نوعی شخصه منحصر [۱]، باشلی باشنه برجهان فضل و معرفت اولان الحاج محمد ذهنی افندی دم افول ایتدی ها؟.. حیف، صدهزار حیف!.. شوصوک ییل بز مسلمانلر ایچون نه فلاکتلی، آجیقلی برییل اولدی!.. ریم تکرارینی کوسترمه سین.

بخنی قارا وطنک اوماک قدر سویملی، کلین قدر سوسلو، حاتم طائی قدر ویرکیلی عضولری وحشی، خونخوار، غدار دشمنلریمزک ملوث

[۱] دون، وحی بویله دیوردی.

موفقیتیه واصل اولویور، بو قدر بلیغ و حزن بریت یازیورده ینه منظومه سی او بیت ایله بایرهمیور، بو جانی لوحۂ شعرم:

اوزمان قوبدی ایچمدن شو تحیر ابدی:
یا حیتمیز اوله یدم، یابارهم اوله ایدی!
بیتی کی نظم صرفدن عبارت، معنایی، لفظی اهمیتدن عاری بر بیت علاوه ایدیور. عجباً نیچون؟ عجباً نه دن طولانی «بووالو» نک «بعضاً علاوه، فقط اکثریت اوزره طی ایدیکنز، نصیحتنه شاعرلر هر زمان اتباع ایدهمیورلر؟ بو نقیصه، بو ابتلائی اکثر اک بویوک شاعرلرک المعظم اثرلرنده سیاه کورولور: عبدالحق حامد کی برداهی شعر مثلاً «فاتحی زیارت» منظومه سی:

نیتهمردی سجده کاهک اولدقجه سن جبین سای
حالا کلیر زمیندن تکبیر زارزارک..

بیتیه بایرهمیور، بو قدر علوی بر خیال ایله قناعت ایدهمیورده بو شاه بیتدن صکره:

اجر عظیم وصفک قیدنده کوکلم ای شاه
عفو ایله بوقصرین سن اول کناهکارک
مدحکده شاعرانه الهاملرکی کور

تعریف برده بیتیز عرشه چیقان کبارک
سوزلرینی یازیور، توفیق فکرت کی روح صانعته حقیله واقف بر استاد شعر «نقی» منظومه سنده:

اویله بر شهر معظم کی جوش ایتمشک
قط ایواه جوراق برده آقوب کیتمشک

بیتیه، نقینک روحنندن قویمش قدر زنده و معنیدار اولان بو سوزه:

سکا بر باشقه زمین، باشقه زمان لازمدی
سکا بر عالم لاهوت نشان لازمدی

بیتی بو قدر قوتسزلکیله برابر علاوه ایتمکدن چکینمیور! ده! ارا بیلیرسه پک کوزل شعرلرده بو قصورک بر جوق مثاللری بولونه بیایر. بیلیم مطالعهم مصمیمیدر، بکا اویله کلورکه شو خطای صنعتک باشیجه ایکی سبی وار:

برنجیسی یازیویورمش شیلری چیزمکه قبیله مامق. شاعر بر جوق قافیهلر بولویور، او قافیهلری یرلشدیرمک ایچین بیتلر یازیور. بر کرده بیتلر یازلدیمی اولره اولادی ایش کی طوقونمقدن احتراز ایدیور. ایشته کوستردیکمز مثالرده حامدک صوک بیتلری بوقیلدندر. ابکنجی شاعر کندیسینک پک کوزل اکلا دینی مآلک باشقه لرینه قارا کاق قالماسندن چکینیور، اونی تفسیره، تأییده قالدیشیور. توفیق فکرک، محمد عاکفک نقی و سینی بابا منظومه لرده صوک بیتلرده ایشته بولرزم محیله بناء یازلمشدر.

سینی بابا شعرینک لسانی تدفیق ایدرسهک نظمک بر خارقه موفقیت اولدوغنی کوروروز: هیچ بر قصوری یوقدر. محمد عاکفک بو نظمده یکی لسان شعریمزک روحنه انفاذ نظر ایتدیکنی دلائل متمدده سیله اثبات